

دیدگاه

شماره: ۸۲۵

تاریخ: ۱۳۹۷/۰۱/۲۰

موضوع: اهمیت بهبود فناوری در صنعت فولاد کشور جهت افزایش بهره‌وری در این صنعت

توضیح اجمالی:

بهره‌وری از مولفه‌های کلیدی صنایع محسوب می‌شود؛ چون رقابت‌پذیری به اندازه زیادی بستگی به بهبود آن دارد. این نوشتار بدنبال بررسی و شناسایی عوامل موثر بر بهره‌وری صنعت فولادسازی کشور (به عنوان یک صنعت منبع‌محور و مبتنی بر منابع طبیعی) است. به طور کلی بهره‌وری در هر واحد اقتصادی (اعم از بنگاه، صنعت و کشور) در گروی دو مؤلفه مهم است: ۱- تغییرات فنی که بیانگر پیشرفت در فناوری تولید است و موجب می‌گردد تا بهره‌وری واحد اقتصادی افزایش یابد. ۲- کارایی فنی که نشان می‌دهد یک واحد اقتصادی چه اندازه می‌تواند با کاهش مصرف نهاده‌های تولید، به اندازه قبل تولید کند. کارایی فنی متأثر از چندین مؤلفه مانند کارایی مقیاس است که نشان می‌دهد که یک واحد اقتصادی با تغییر مقیاس تولید، چه اندازه می‌تواند بر بهره‌وری خود بیفزاید. شناسایی عوامل موثر بر بهره‌وری به سیاست‌گذاران کمک می‌کند درجه اهمیت هر یک از مولفه‌ها را بر بهره‌وری این صنعت سنجیده و براساس امکانات در دسترس به تقویت مولفه‌های اولویت‌دار بپردازد.

نکات کلیدی:

بر اساس مطالعه صورت گرفته در مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی به روش برنامه‌ریزی خطی، تغییرات سالانه شاخص بهره‌وری صنعت فولادسازی کشور شامل بنگاه‌های «فولاد خراسان»، «فولاد خوزستان»، «فولاد مبارکه» و «ذوب‌آهن اصفهان» طی دوره ۹۳-۱۳۹۰ به تفکیک اجزای اثرگذار بر آن، در جدول (۱) ارائه شده است.

جدول (۱): تغییرات سالانه شاخص بهره‌وری صنعت فولاد و اجزای آن (درصد)

تغییرات بهره‌وری کل عوامل تولید**	تغییرات کارایی فنی		تغییرات فنی	سال
	تغییرات کارایی مقیاس*			
۴	۱,۲	۱,۶	۲,۵	متوسط رشد سالانه دوره ۹۳-۱۳۹۰

نتایج نشان می‌دهد متوسط رشد بهره‌وری سالانه کل عوامل تولید طی دوره ۹۳-۱۳۹۰ معادل ۴ درصد بوده که عمدتاً ناشی از رشد تغییرات فنی (با متوسط رشد سالانه ۲,۵ درصد) و سپس تغییرات کارایی فنی (با متوسط رشد سالانه ۱,۶ درصد) می‌باشد. بر این اساس می‌توان نتیجه گرفت:

۱- بهبود فناوری (که با تغییرات فنی نشان داده شده است) نقش کلیدی و اصلی در بهبود بهره‌وری صنعت فولاد کشور داشته است.

۲- عمده تغییرات کارایی فنی ناشی از تغییرات کارایی مقیاس (با متوسط رشد ۱,۲ درصد) بوده است و سایر عوامل مانند بهبود سیستم مدیریتی و نقش کم‌رنگ‌تری دارند.

در پایان خاطر نشان می‌سازد به‌منظور افزایش قدرت رقابت‌پذیری صنعت فولاد، بهبود فناوری و افزایش مقیاس تولید دو عامل کلیدی است که می‌بایست به آن توجه جدی صورت گیرد.

* کارایی مقیاس زیرمجموعه کارایی فنی است به عبارت دیگر کارایی فنی تحت تاثیر عوامل مختلفی از جمله کارایی مقیاس می‌باشد.

** تغییرات بهره‌وری کل تقریباً برابر با مجموع تغییرات فنی و تغییرات کارایی فنی است.